

КЛІНІЧНА
ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ
ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО
РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ
ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА

Матеріали XIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною
участю

Вінниця 2025

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології
Кафедра фармакології
Українська асоціація клінічної фармакології та фармакотерапії

**«КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ
РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА
ФАРМАЦЕВТА»**

**присвячену пам'яті д.мед.н., почесної
професорки ВНМУ Ольги
Олександрівни Яковлевої**

***"CLINICAL PHARMACOLOGY AS AN
INTEGRAL FACTOR IN ACHIEVING
POSITIVE OUTCOMES IN MEDICAL AND
PHARMACEUTICAL PRACTICE."***

Матеріали XIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю

XIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
with International Participation

Офіційний провайдер БПР на платформі
DOCTORTHINKING.ORG – ГО «Українська Асоціація
Клінічної Фармакології та Фармакотерапії»

Вінниця

13–14 листопада 2025 р.

Vinnytsia

13–14 November, 2025

Редакційна колегія:

д. мед.н. С.І. Семененко

д.мед.н. К.В. Півторак

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА» присвячену пам'яті д.мед.н., почесної професорки ВНМУ Ольги Олександрівни Яковлевої / Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю міжнародних спеціалістів з клінічної фармакології та фармакології, 13–14 листопада 2025 року. – Вінниця, ТОВ «Твори» – 133 с.

Матеріали конференції присвячено сучасним проблемам в Україні з актуальних питань клінічної та експериментальної фармакології, відповідно світовим стандартам. Серед представлених текстів значна частина публікацій присвячена протоколам та світовим рекомендаціям; вони повинні бути орієнтирами для впровадження з точки зору відповідностей індивідуальним особливостям пацієнтів. Наукові розробки вітчизняних учених спрямовані на створення перспективних для клінічних випробувань активних речовин з фармакодинамічними ефектами. Узагальнено досвід клінічних спостережень при фармакотерапії найбільш розповсюджених та соціально значущих захворювань (в кардіології, пульмонології, ревматології, гастроентерології, онкогематології, геріатрії тощо), з акцентом на визначення фармакодинаміки лікарських засобів, уточнення молекулярних механізмів їхньої дії, оцінки ефективності та безпеки, особливих умов взаємодії ліків, на тлі оптимальної комплексної фармакотерапії.

© Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова, 2025

<i>Іванишин В.В., Мельник А.В.</i>	
СТАТЕВИЙ ДИМОРФІЗМ ОБМІНУ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ В НИРКАХ ЩУРІВ ЗА УМОВ ДІАБЕТИЧНОЇ НЕФРОПАТІЇ	34
<i>Іванчук О.В., Півторак К.В.</i>	
ПЕРЕБІГ АУТОІМУННОГО ТИРЕОЇДИТУ НА ФОНІ КОРЕКЦІЇ ДЕФІЦИТУ ВІТАМІНУ D	35
<i>Кіричук Я. А., Шупер В.О.</i>	
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ІНГІБІТОРІВ SGLT2 (ДАПАГЛІФЛОЗИН VS ЕМПАГЛІФЛОЗИН) У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНОЮ СЕРЦЕВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ БЕЗ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ	36
<i>Кондрацький Б.О., Качмарик Д.Л., Брагінець О.Г., Кондрацький Я.Б., Панас О.М., Винарчик М.Й., Новак В.Л.</i>	
ВАЛІДАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЕЯКИХ МЕТОДІВ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ КОМПОНЕНТІВ НОВИХ ІНФУЗІЙНИХ ПРЕПАРАТІВ	37
<i>Кондрацький Б.О., Качмарик Д.Л., Брагінець О.Г., Панас О.М., Винарчик М.Й., Новак В.Л.</i>	
ВПЛИВ БІЛКОВО-СОЛЬОВОГО ГІПЕРОСМОЛЯРНОГО РОЗЧИНУ НА РІВЕНЬ ГЛІКЕМІЇ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	39
<i>Коновалова Н.В., Крикус О.Ю.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ OFF-LABEL	40
<i>Куруц М.В., Трефаненко І. В.</i>	
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ	41
<i>Лисенко Д.А., Бондарчук С.В.</i>	
НЕЙТРОПЕНІЧНА ЛИХОМАНКА У ОНКОГЕМАТОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ НА ФОНІ ЦИТОСТАТИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	43
<i>Марчишин С. М., Волощук Н. І., Слободянюк Л. В., Будняк Л. І., Таран І. В., Ластовиченко Є. А.</i>	
ОБГРУНТУВАННЯ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ З ЛИСТКІВ МАГОНІЇ ПАДУБОЛИСТОЇ	44
<i>Маслоїд Т.М., Колодницький А.В., Бичкова А.О.</i>	
ІНДИВІДУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАКОГЕНЕТИКИ: ВІД МОЛЕКУЛЯРНИХ ОСНОВ ДО СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ УКРАЇНИ	46
<i>Маслоїд Т. М., Магрета В. І.</i>	
КЕТАМІН: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ В ПСИХІАТРІЇ ТА НЕЙРОМЕДИЦИНІ	48
<i>Маслоїд Т.М., Гінгін А.І., Пилипенко Н.В.</i>	
ЛІКАРСЬКА ТОКСИЧНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ ТА СТРЕСУ: ЗЛОВЖИВАННЯ АНКСІОЛІТИКАМИ, АНАЛЬГЕТИКАМИ	49
<i>Маслоїд Т.М., Сульжик В.М., Ковальчук К.В.</i>	
НОВЕ ЛІКУВАННЯ ГЕПАТИТУ В: СУЧАСНІ ПІДХОДИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	50
<i>Матвєєнко М.С., Гладких Ф.В., Карафуліді О.В., Васильєв Д.В., Козаченко А.В.</i>	
ДИКЛОФЕНАК НАТРІЮ ТА ЦЕНТРАЛЬНІ МОДИФІКАТОРИ БОЛЮ: ПОРІВНЯЛЬНЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АД'ЮВАНТІВ	51
<i>Настоящий В.В., Таран І.В.</i>	
ВПЛИВ ПІДВИЩЕНОГО РІВНЯ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ НА СТАН СІТКІВКИ ОКА ЩУРІВ ЗА УМОВИ ДІАБЕТИЧНОЇ РЕТИНОПАТІЇ	53

незначний вплив на рівень глюкози в крові дослідних тварин та знаходилось в межах нормальних величин.

ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ OFF-LABEL

Коновалова Н.В., Крикус О.Ю.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 21018, вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, clinpharm@vnmu.edu.ua

Актуальність. Використання лікарських засобів off-label передбачає призначення препаратів поза показаннями, що зазначені в інструкції до застосування. Тобто вибір препарату для лікування іншого захворювання, чи призначення його для іншої вікової групи, чи вибір іншого шляху введення чи режиму дозування, який виходить за юридичні межі, що офіційно схвалені регуляторними органами держави. Визначення «*off-label drug use*» сформульовано FDA (США) у 1997 році та досі залишається актуальним. Як виявилось, у час розквіту доказової медицини практика призначення ліків off-label не рідкість і складає 21-36%. Особливо небезпечна кількість випадків у педіатричній практиці, онкології, психіатрії. З іншого боку, лікарі вимушені використовувати препарати off-label через відсутність схвалених альтернатив.

Мета дослідження. Проаналізувати відомі випадки застосування лікарських засобів off-label у сучасній медичній практиці, а також правові аспекти даної терапії

Матеріали та методи. Проведено аналіз доступної наукової літератури, клінічних рекомендацій та національних регуляторних актів щодо застосування препаратів off-label. Особлива увага приділена відомим випадкам off-label застосування різних фармакологічних засобів та вимогам безпеки у різних вікових категоріях.

Результати. Використання лікарських засобів off-label (поза інструкцією) є поширеною практикою в медицині. Відомо, що кожен п'ятий виписаний рецепт у світі містить препарати, які призначені поза затвердженими показаннями. Найчастіше такі ліки обирають лікарі-спеціалісти для найбільш вразливих групи хворих (діти, вагітні жінки, пацієнти з поліорганною патологією, хворі на рідкісні захворювання). Адже саме таких осіб не включають до клінічних досліджень через етичні аспекти. Серед різноманіття фармакологічних груп практика off-label застосування стосується онкологічних засобів, препаратів для лікування серцево-судинних захворювань, антипсихотичних засобів, тощо. З іншого боку, призначення ліків off-label дозволяє адаптувати лікування до індивідуальних потреб пацієнтів, що особливо актуально у випадках, коли офіційно затверджених препаратів або показань недостатньо. Державні регуляторні органи схвалюють використання ліків за певними показаннями, але не обмежують і не контролюють лікарські призначення. Лікарі мають право використовувати off-label призначення за наявності відповідних аргументів. Якщо подібні дії

поєднуються з відповідними науковими доказами, то рівень побічних реакцій не відрізняється від токсичності ліків, що призначені за належними показаннями. Закон України «Про лікарські засоби», який регулює обіг, реєстрацію, якість та безпеку ліків в Україні, також не забороняє off-label використання препаратів, але вимагає вагомого обґрунтування такого призначення. Лікарі повинні зважити наявні альтернативи, ретельно оцінити можливі ризики та переваги, довести відповідну інформацію до хворого і прийняти колегіальне рішення.

Висновки. Використання ліків off-label є законним та доцільним за умови наявності вагомих медичних доказів. Таке призначення препаратів є рятівним кроком для вразливих груп пацієнтів. З іншого боку, такий метод лікування несе суттєві ризики для хворого та юридичну відповідальність для лікаря.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Куруц М.В, Трефаненко І. В.

Буковинський державний медичний університет, 58000, Театральна площа 2, м. Чернівці, Україна, office@bsmu.edu.ua

Актуальність: Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ) та інші кислотозалежні стани у дітей залишаються поширеними причинами звернень до педіатра та дитячого гастроентеролога. Інгібітори протонної помпи (ІПП) є основою терапії цих захворювань, проте питання доцільності їх тривалого застосування, оптимального дозування та профілю безпеки у педіатричній популяції залишається дискусійним. Зростання кількості випадків необґрунтованого призначення ІПП підкреслює необхідність аналізу сучасних даних щодо їх ефективності та можливих побічних ефектів у дітей.

Мета: оцінити ефективність і безпеку застосування ІПП у дітей із ГЕРХ та іншими кислотозалежними станами, а також визначити частоту виникнення побічних ефектів при коротко- та довготривалому використанні цієї групи.

Матеріали і методи: проведено огляд сучасної наукової літератури за базами PubMed, PMC та Frontiers in Pharmacology (2015–2025 pp.), що містить результати клінічних та експериментальних досліджень ефективності і безпеки інгібіторів протонної помпи у педіатричній практиці.

Результати обговорення

У ході аналізу сучасних літературних джерел, присвячених застосуванню ІПП в педіатрії, встановлено, що препарати цієї групи є провідними засобами лікування кислотозалежних захворювань у дітей, зокрема при кислотозалежних захворюваннях, в тому числі асоційованої з *Helicobacter pylori*.

Згідно з даними Ward R.M. та співавторів (2015), ІПП забезпечують ефективне пригнічення секреції соляної кислоти шляхом блокади H^+/K^+ -